

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 sierpnia 2015 roku (data prezentaty), powód F. C. wniósł o zmianę obowiązku alimentacyjnego zasądzonego od pozwanego T. C. wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 26 marca 2009r. sygn. akt IC 53/08 zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 sierpnia 2009 roku sygn. akt I ACa 608/09, na rzecz powoda F. C. z kwoty po 600 zł miesięcznie do kwoty po 1 200 zł miesięcznie. Na rozprawie w dniu 13 czerwca 2016 roku pełnomocnik powoda ostatecznie sprecyzował powództwo i wniósł o podwyższenie alimentów do kwoty 1 200 zł miesięcznie od dnia 01 października 2015 roku (pozew – k. 1-2; protokół rozprawy z dnia 13 czerwca 2016 roku – k. 249).

W odpowiedzi na pozew z dnia 24 listopada 2015 roku pozwany T. C. wniósł o oddalenie powództwa w całości. Na rozprawie w dniu 13 czerwca 2016 roku pozwany uznał powództwo do kwoty 700 zł miesięcznie płatnych od dnia 01 października 2015 roku (odpowiedź na pozew – k. 42-50; protokół rozprawy z dnia 13 czerwca 2016 roku – k. 249).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 26 marca 2009 roku sygn. akt I C 53/08 zasądzono na rzecz powoda F. C. alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie płatne z góry do 15-go dnia każdego miesiąca (wyrok Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 26 marca 2009 roku wraz z uzasadnieniem – k. 160-169). Od tego orzeczenia matka powoda wniosła apelację. W następstwie apelacji, wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 sierpnia 2009 r. sygn. akt I ACa 608/09 zmieniono powyższy wyrok w ten sposób, że zasądzono na rzecz F. C. alimenty w kwocie po 600 zł miesięcznie, płatne z góry do dnia 15-go każdego miesiąca (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 sierpnia 2009 roku wraz z uzasadnieniem – k. 170-185).

Pozwem z dnia 02 marca 2010 roku, pozwany T. C. domagał się obniżenia alimentów zasądzonych na rzecz powoda F. C. oraz H. C. do kwot po 300 zł miesięcznie. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 06 maja 2011 roku sygn. akt R III C 201/10 oddalono powództwo powoda o obniżenie alimentów w całości, jak również oddalono powództwo wzajemne złożone przez przedstawicielką ustawową małoletnich o podwyższenie alimentów (wyrok Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 06 maja 2011 roku wraz z uzasadnieniem – k. 21-31). Wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 11 października 2011 roku sygn. akt II Ca 476/11 oddalono apelacje stron (wyrok Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z dnia 11 października 2011 roku wraz z uzasadnieniem – k. 34-38).

W dacie orzekania alimentów w sprawie sygn. akt IC 53/08 sytuacja stron wyglądała następująco:

Powód F. C. miał 12 lat. Mieszkał wraz z matką w Ś.. Uczęszczał do szóstej klasy szkoły podstawowej oraz do państwowej szkoły muzycznej. Nie posiadał problemów z nauką. Leczył się ortodontycznie. Ustalając wysokość alimentów Sąd Apelacyjny we Wrocławiu uwzględnił w znacznej mierze zainteresowania muzyczne, które F. C. z zaangażowaniem rozwijał oraz wydatki z tym związane, takie jak zakup instrumentów, wyjazdy na konkursy oraz warsztaty muzyczne. Wziął również pod uwagę średnią wysokość dochodu uzyskiwanego przez ojca F. C. oraz zasadę, iż dzieci mają prawo do życia na równej stopie życiowej z ich rodzicami. Z tego też powodu ustalił wysokość obowiązku alimentacyjnego na kwotę 600 zł miesięcznie (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 sierpnia 2009 roku wraz z uzasadnieniem – k. 175-176).

Pozwany T. C. miał 43 lata. Wraz z byłą żoną mieszkał w domu jednorodzinnym w Ś.. Pracował jako nauczyciel akademicki w Kolegium (...), osiągając wynagrodzenie w wysokości około 1 880 zł. Ponadto prowadził działalność gospodarczą jako tłumacz języka niemieckiego, skąd uzyskiwał roczne dochody netto w wysokości od 1 200 zł do 3 403 zł (w zależności od ilości zleceń). Wraz z byłą żoną ponosił opłaty związane z utrzymaniem domu (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 sierpnia 2009 roku wraz z uzasadnieniem – k. 176).

W trakcie sprawy sygn. akt R III C 201/10 o obniżenie alimentów oraz z powództwa wzajemnego o podwyższenie alimentów powód F. C. uczęszczał do II klasy gimnazjum i II klasy szkoły muzycznej osiągając bardzo dobre wyniki w nauce. Koszty utrzymania powoda F. C. ustalono wówczas na kwotę 1100 zł miesięcznie (k. 30v).

Dochody rodziców powoda wynosiły wówczas w granicach kwoty 3500 zł miesięcznie. Roczny dochód pozwanego w 2009r. wyniósł 50.779 zł, natomiast matki powoda 46.388 zł. Wówczas pozwany posiadał obowiązek alimentacyjny na troje dzieci: M. C. w kwocie 600 zł, F. C. w kwocie 600 zł i H. C. w kwocie 500 zł. (k. 21-38)

Obecnie sytuacja stron wygląda następująco:

Powód F. C. ma 19 lat. Od października 2015 roku jest studentem pierwszego roku Politechniki (...) na kierunku (...) na Wydziale Matematyki i Nauk Informacyjnych. W związku z podjętymi studiami przeniósł się z rodzinnej miejscowości w województwie (...) do W. (protokół rozprawy z dnia 13 czerwca 2016 roku – k. 251-252).

Koszty swojego utrzymania ocenia na kwotę ok. 2 400 zł miesięcznie, a w tym: opłata za studia – 400 zł, pokój z mediami – 700 zł, telefon – 80 zł, opłaty za komunikację miejską – 50 zł, wyżywienie – 600 zł, środki higieny – 100 zł, dojazdy do rodzinnego domu – 160 zł, odzież – 100 zł, leki – 20 zł, książki – 100 zł, artykuły biurowe – 30 zł. Opłata za studia w kwocie 400 zł miesięcznie wynika z tego, iż nauka odbywa się w języku angielskim, a Wydział, na którym studiuje powód zatrudnia prestiżowych profesorów z całego świata (protokół rozprawy z dnia 13 czerwca 2016 roku – k. 252).

Powód nie przedstawił deklaracji podatkowej ponieważ, z uwagi na rozpoczęcie studiów bezpośrednio po ukończeniu szkoły średniej, nie rozpoczął pracy zarobkowej z uwagi na intensywność zajęć na studiach (pismo powoda z dnia 08 czerwca 2016 roku – k. 237).

Pozwany T. C. ma 50 lat. Pracuje w (...) Państwowej Wyższej Szkole w J., gdzie prowadzi lektoraty z języka niemieckiego. Z pracy tej osiąga dochód w wysokości 2 400 zł miesięcznie. Oprócz tego prowadzi również działalność gospodarczą jako tłumacz oraz nauczyciel języka niemieckiego. Okazyjnie również – w okresie wakacji – dorabia jako przewodnik turystyczny. Z tych aktywności osiąga dochód w wysokości około 2 800 zł netto, co powoduje łączny dochód pozwanego w kwocie 5000 zł miesięcznie. Z uzyskiwanego dochodu kwota 1 300 zł wraz z opłatami komorniczymi pobierana jest na alimenty na rzecz F. i H. braci C., opłacany jest kredyt mieszkaniowy – 880 zł miesięcznie, czynsz oraz fundusz mieszkaniowy – 300 zł, węgiel – 170 zł, energia – 120-150 zł, woda oraz ścieki – 100 zł, telefon i Internet – 100 zł, telewizja – 60 zł, podatek – 40 zł, ubezpieczenie mieszkania – 12 zł, leki oraz wizyty lekarskie – 150 zł, prywatne masaże – 200 zł, żywność – 400 zł, odzież – 100 zł, kosmetyki – 80 zł. Długi komornicze na dzień przeprowadzenia rozprawy wynosiły 1 200 zł. Obowiązek alimentacyjny pozwanego na rzecz córki M. C. płacony alimentów w kwocie 700 zł miesięcznie ustał z dniem 31 marca 2016r. /akta tut. Sądu sygn. V RC 828/15/ Pozwany płaci alimenty na rzecz syna H. w kwocie 700 zł od dnia 01 kwietnia 2016r. /k. 254/ Mieszka w miejscowości T. wraz z obecną żoną oraz dwojgiem jej dzieci z poprzedniego związku. Żona pozwanego z zawodu jest bibliotekarzem i pracuje w bibliotece z wynagrodzeniem 2450 zł, wraz z pozwanym jest współwłaścicielką lokalu mieszkalnego w T., posiada na utrzymaniu dwie córki w wieku 13 i 15 lat (zeznania świadka Georgii J. – k. 250-251).

Zgodnie z zeznaniem podatkowym za 2014 rok pozwany osiągnął dochód w wysokości 68 597,16 zł, a przychód w kwocie 95.567,75 zł, natomiast w 2015r. przychód pozwanego wyniósł 111.172,65 zł, a dochód – 78.707,65 zł (deklaracje podatkowe pozwanego za 2014 rok i 2015r. – k. 99-101v, 231-235).

Matka powoda A. C. pracuje w szkole muzycznej, według powoda uzyskuje dochód w kwocie 3500 zł, jest zadłużona u rodziny na kwotę 30.000 zł, Posiada na swoim utrzymaniu powoda oraz jego brata H., który jest uczniem II klasy gimnazjum. Matce powoda przysługuje udział w wysokości 3/4 części domu w Ś., w którym mieszka z dziećmi oraz jest właścicielką samochodu marki K. (...) rok produkcji 2011 (k. 252).

Powwyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, w tym w szczególności na podstawie dowodu z przesłuchania stron: powoda (k. 251-253), pozwanego (k. 253-254) oraz zeznań świadków A. W. (k. 146-148), Georgii J. (k. 250-251) oraz dowodów z dokumentów.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 k.r.o., rodzice mają obowiązek świadczeń względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania.

Z kolei, jak stanowi treść art. 135 § 1 i 2 k.r.o., zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego. W takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Jak wskazuje art. 138 k.r.o., zmiana obowiązku alimentacyjnego możliwa jest w razie zmiany stosunków, to znaczy wtedy, gdy zmianie ulegają uzasadnione potrzeby uprawnionego albo możliwości zarobkowe zobowiązanego. Zmiana taka musi być jednak istotna.

Dotychczasowa kwota alimentów, wynosząca 600 zł miesięcznie na rzecz F. C., ustalona została wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 sierpnia 2009 roku sygn. akt I ACa 608/09, a więc blisko 7 lat temu. Porównując sytuację powoda z chwili wydania poprzedniego orzeczenia, w którym zostały ustalone alimenty z jego aktualną sytuacją należy stwierdzić, że istotnemu zwiększeniu uległy koszty jego miesięcznego utrzymania. W sprawie o sygn. akt RIIIC 201/10 toczącej się przed Sądem Rejonowym w Jeleniej Górze z powództwa głównego T. C. o obniżenie alimentów oraz z powództwa wzajemnego F. C. o podwyższenie alimentów ustalono średni miesięczny koszt utrzymania powoda na kwotę 1100 zł. Obecnie pojawiły się koszty związane z usamodzielnieniem się powoda – związane z jego wyjazdem z rodzinnej miejscowości oraz podjęciem studiów w W., co nierzadko wiąże się z potrzebą zakupu odpowiednich pomocy naukowych, podręczników akademickich, wynajęcia lokalu, itp. Wskazać należy w szczególności, iż nakład zajęć na uczelni na I roku studiów uniemożliwił powodowi podjęcie jakiegokolwiek pracy zarobkowej i tym samym nie był on w stanie ponosić części kosztów związanych ze swoim utrzymaniem.

Sąd po zweryfikowaniu uzasadnionych potrzeb powoda, jak również możliwości zarobkowych rodziców ustalił, że na jego utrzymanie potrzebna jest kwota ok. 2 200 zł miesięcznie, na którą składa się: opłata za studia w wysokości 400 zł, opłata za wynajem pokoju wraz z mediami – 700 zł, wyżywienie – 600 zł, komunikacja - 50 zł, środki higieny - 80 zł, odzież - 100 zł, leki - 20 zł, książki i artykuły biurowe - 120 zł, koszt dojazdów do domu - 160 zł (przy czym dojazdy do domu należy uwzględnić w roku akademickim). Jako, iż obowiązek utrzymania dziecka spoczywa na obojgu rodzicach, udział pozwanego w utrzymaniu powoda winien wynosić 1 100 zł.

Zgodnie z jednolitym poglądem wyrażanym przez orzecznictwo, możliwości zarobkowe osoby zobowiązanej do alimentacji nie wynikają jedynie z faktycznie osiągniętych przez nią zarobków i dochodów, a stanowią jedynie te dochody, które zobowiązany mógłby i powinien uzyskiwać przy dokładaniu należytej staranności – stosownie do swoich sił tak umysłowych, jak i fizycznych (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 09 stycznia 1959 r., III CR 212/59 OSPiKA 1960/2 poz. 41; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r. III CZP 91/86 OSNCP 1988/4 poz. 42; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2007 r. II UK 229/2006). Oceniając wymiar obowiązku alimentacyjnego Sąd ma zatem obowiązek uwzględniać nie tylko istniejącą w chwili wyrokowania sytuację majątkową oraz zarobkową osoby zobowiązanej do wykonywania świadczenia alimentacyjnego, ale przede wszystkim sytuację w której mógłby on wykorzystać wszelkie sposoby osiągnięcia możliwie wysokiego pułapu zarobków i posiadanego majątku.

Niewątpliwie od daty poprzedniego orzekania o obowiązku alimentacyjnym pozwanego zmieniła się sytuacja zawodowa i finansowa pozwanego. Uległa ona poprawie, zwiększyły się jego dochody. Pozwany co prawda zobowiązany jest do płacenia alimentów na rzecz swojego małoletniego syna H. – brata powoda w kwocie 700 zł miesięcznie, niemniej jednak należy mieć na uwadze to, że w marcu (...) córka pozwanego, M. C., zrezygnowała z otrzymywania dotychczasowych świadczeń alimentacyjnych w kwocie po 600 zł miesięcznie, jakie zostały ustalone wyrokiem Sądu Rejonowego w Jeleniej Górze z dnia 06 maja 2011 roku.

Należy podkreślić, iż uzyskanie przez powoda wyższego wykształcenia powinno być priorytetem dla pozwanego, tym bardziej, że powód, według jego matki, zdaje egzaminy z bardzo dobrymi wynikami. W takiej sytuacji pozwany powinien nawet ograniczyć swoje potrzeby aby finansowo partycypować w kosztach utrzymania powoda w kwocie 1100 zł miesięcznie. W zakresie długoterminowych wydatków, o których zeznał powód, np. zakup nowego komputera, powód F. C. powinien również rozważyć możliwość udzielania korepetycji i uzyskiwania własnych dochodów, co jest powszechne wśród studentów. Tym bardziej, iż powód studiuje matematykę, a wielu uczniów szkoły podstawowej czy gimnazjum korzysta z korepetycji.

Podsumowując Sąd uznał, że pozwany powinien łożyć na utrzymanie powoda kwotę 1 100 zł miesięcznie poczynając od dnia 01.10.2015r. kiedy powód podjął naukę na Politechnice (...). Sąd ustalił termin płatności alimentów do dnia 10-ego każdego miesiąca zgodnie z żądaniem oraz mając na uwadze, iż większość płatności przypada w w/w terminie.

Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie z uwagi na bezzasadność.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 133 § 1 k.r.o. w związku z art. 135 § 1 i 2 k.r.o. w związku z art. 138 k.r.o. orzeczono jak w sentencji.

Opłatą od pozwu Sąd obciążył pozwanego, gdyż w tej części przegrał proces (400x12x5%). Powód, jako osoba dochodząca roszczeń alimentacyjnych, zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 2) ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz. U. 2016 poz. 623) nie ma obowiązku uiszczania kosztów sądowych. W związku z powyższym o kosztach Sąd orzekł na mocy art. 100 k.p.c.

O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 333 § 1 pkt. 1 k.p.c., zgodnie z którym Sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności jeżeli zasądza alimenty w stosunku do rat płatnych po dniu wniesienia powództwa, a co do rat płatnych przed wniesieniem powództwa za okres nie dłuższy niż za trzy miesiące.